

Соціальне здоров'я-важливий критерій соціального благополуччя

Проблема соціального здоров'я є однією з найактуальніших напрямів здоров'язбереження в Україні. Сучасні науковці вважають, що здоров'я в наш час стає загальнолюдською цінністю: здоров'я – це не наявність хвороб, а фізична, соціальна і психологічна гармонія людини, доброзичливі стосунки з іншими людьми, природою. Для соціального здоров'я та здоров'язбереження в Україні, на наш погляд та на думку більшості вітчизняних науковців, є необхідним процес розроблення методик навчання молоді культивування здорового способу життя та збереження здоров'я.

Більшість дослідників підкреслюють, що абсолютне здоров'я є абстракцією. Здоров'я людини – не тільки медико-біологічна, а насамперед соціальна категорія, зумовлена природою і характером суспільних відносин, соціальними умовами і факторами, що залежать від способу суспільного виробництва.

Науковець Р. В. Овчарова поняття соціального здоров'я ототожнює з особистісним. Вчена зазначає, що **«Соціальне здоров'я – це певний рівень розвитку, сформованості й досконалості форм і способів взаємодії індивіда із зовнішнім середовищем (приспосовування, врівноважування, регуляція).**

Дослідниця І. В. Дубровина визначає: **соціальне здоров'я – це ступінь соціальної активності, ставлення людського індивідуума до світу, безконфліктна взаємодія з навколишнім середовищем, доброзичливі стосунки в колективі однолітків, сім'ї, суспільстві, задоволення вибраною професією.**

Найповнішим, на нашу думку, є визначення сутності поняття соціальне здоров'я Г. Л. Апанасенко, яка зазначає, що **«соціальне здоров'я – це функціонування особистості як повноправного члена суспільства, її**

безконфліктна взаємодія з навколишнім світом, доброзичливі взаємини в колективі, у сім'ї, в суспільстві» . Особливо наголошуємо на «доброзичливій» взаємодії людей у суспільстві, в основі якої, на наш погляд, є взаєморозуміння, взаємсприйняття, взаємоповага, взаємодопомога.

Узагальнюючи позиції науковців щодо змісту поняття «соціального здоров'я» дозволяє нам подати наступне визначення: **«Соціальне здоров'я – стан гармонійного функціонування людини в основних видах взаємодій: соціальній, економічній, політичній, ідеологічній, стан, який створює комфортні умови життя»**.

На основі аналізу визначень сутності поняття «соціальне здоров'я», термін «соціальне здоров'я» трактуємо як готовність людини до повної реалізації себе у суспільстві, спроможність до взаємодії з мікро-, мезо- та макросередовищем, сформованість у нього соціальної і правової відповідальності, а також спрямованість на розкриття власного потенціалу в усіх сферах соціального середовища. Таким чином, зазначене поняття є сукупністю взаємопов'язаних структурних компонентів:

Структурний компонент 1 – *Готовність до повної реалізації себе у суспільстві*

Складові: - *здатність адаптуватися до складних соціально-економічних перетворень;*

- прагнення до підвищення соціального статусу та задоволення здорових життєвих потреб;

- спроможність об'єктивно визначати напрямки майбутньої професійної діяльності.

Структурний компонент 2 – *Спроможність до взаємодії з мікро-, мезо- та макросередовищем.*

Складові: - *комфортні стосунки з однолітками та батьками;*

- налагодженість міжособистісних стосунків з учнями різного віку в межах селища та міста.

- взаємодія з суспільством в цілому.

Структурний компонент 3 – Соціальна та правова відповідальність

Складові: *- відповідальність за власні вчинки перед суспільством;*

- наявність статевої культури;

- правова відповідальність.

Структурний компонент 4 – Спрямованість на розкриття власного потенціалу в усіх сферах соціального середовища.

Складові: *- налаштування на якісне виконання майбутньої трудової діяльності та суспільних обов'язків;*

- прагнення до побудови власної соціально та фізично здорової сім'ї;

- спрямованість до прояву творчості у навчальній, та професійній діяльності.

Соціальне здоров'я знаходить віддзеркалення в наступних характеристиках:

- адекватне сприйняття дійсності;

- інтерес до навколишнього світу;

- адаптація(рівновага) до фізичного і суспільного середовища;

- спрямованість на суспільно корисну справу;

- культура споживання;

- альтруїзм;

- емпатія;

- відповідальність перед іншими;

- безкорисливість;

- демократизм в поведінці.

Людина живе в суспільстві і не може нормально існувати без взаємодії з іншими людьми та суспільством. Важливим критерієм **соціального благополуччя** є показник соціальної адаптованості людини, який пов'язує з її здатністю ефективно спілкуватися та налагоджувати здорові міжособистісні стосунки, адаптуватися до соціальних норм і правил, що існують у суспільстві, взаємодіяти з державними інституціями.

Соціальне благополуччя в освітньому закладі передбачає:

Соціальне здоров'я, так і здоров'я в суспільстві в цілому, починається з кожної людини. Один мудрий філософ висловив думку: «Якщо хочеш змінити світ, то почни з себе».